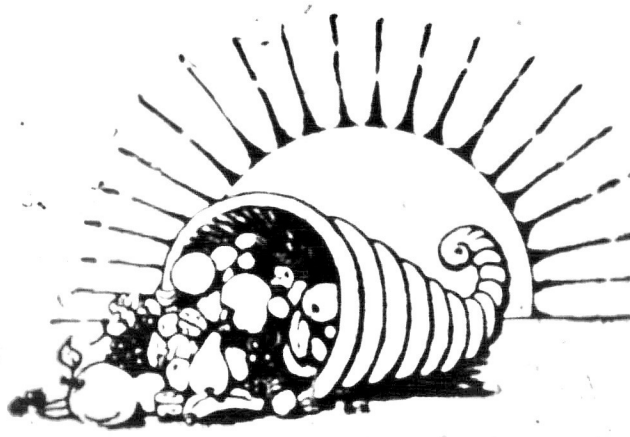

STAN POGODY.

Sroda — Dzień pochmurny, umiarkowany, wiatr zachodni.

NOWY

ŚWIAT

„Nowy Świat” jest piśmie poświęconym sprawom społeczno-politycznym i ekonomicznym polskim na wychodźstwie.

Published and distributed under Permit (No. 66) authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of New York, — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General

Rok (Vol.) XXIII. No. 34.

New York, N. Y., Sroda, dnia 4-go Lutego, (Wednesday February 4th) 1920.

Pojedynczy numer 2ct

POLSKA I BOLSZEWICY PRZED DECYZJĄ.

OBIE ARMJE CZEKAJA TYLKO NA ZMIANĘ POWIETRZA.

WARSZAWA, 1 lutego. — Korespondent "Daily News", Antoni Czarnecki, donosi co następuje:

Naczelny wódz armii polskiej, generał Józef Piłsudski, który jest zarazem naczelnikiem państwa, osobiście kieruje zbudowaniem przedmurza z wojsk polskich przeciwko bolszewikom, a równocześnie przygotowuje akcję zaczepną przeciwko nim.

Różne uniformy wśród oficerów i żołnierzy armii polskiej wskazują, że służą w niej tacy, którzy służyli poprzednio w armii rosyjskiej, niemieckiej i austriackiej, z czasów, gdy państwa te miały Polskę w swoim posiadaniu. Idealną służbą własnej wolności i niepodległości uczynił z nich nadzwyczajnych wojowników w Europie.

Generalowie: Jadwin i Kernan, pułkownicy Godson, Grove i Farman, — wraz z innymi oficerami armii amerykańskiej zwiędali w ostatnich czasach różne odcinki frontu bojowego polsko-bolszewickiego i zaznaczyli, że armia polska szykiem bojowym przewyższa bolszewików we wszystkich i przyrównać ją można do najlepszych armii aljantek.

Operacje wojenne w chwili obecnej zostały wstrzymane z powodu złego stanu pogody, który dozwolił jedynie na działalność lotniczą. Kroki wodzów bolszewickich i przygotowania władz polskich przeciwko spodziewanemu atakowi, wskazują, iż niedługo rozegra się między tymi dwoma siłami wielka batalia, która będzie miała daleko idące znaczenie dla przyszłości rządu bolszewickiego. Walki mają się rozpocząć na wschodnich granicach ziem Rzeczypospolitej, zniszczonych w czasie ostatniej wojny.

Naród polski, bez różnicy partii lub przekonań, odczuje wstręt do bolszewizmu i rządów bolszewickich i naród nie wierzy, by bolszewicy opanowali europejską cywilizację i wraz z rządem swym nie uczyni nie takiego, co by mogło wzmocnić poehód bolszewizmu a sprzeciwić się ustawom, sankcjonowanym w Polsce przez Aljantów.

O wydarzeniach, jakie mają miejsce na tym olbrzymim, kilkaset mil liczącym froncie przeciw-bolszewickim, opinia publiczna informowana jest wówczas jedynie, gdy coś ważniejszego się zdarzy, jak np. wzięcie Mińska lub Wilna. Wojska polskie zajmują wszystkie linie kolejowe, komunikacje wodne, kanały i inne strategiczne punkty, tak, że nie tylko są w stanie poprowadzić walkę odporną, lecz także i zaczepną.

Ten cały front bojowy trzyma pół miliona żołnierzy polskich, pozbawionych nie tylko komfortu żołnierskiego, lecz nawet najprymitywniejszych potrzeb, będąc w rozpaczyliwym stanie.

Ochotnicy, którzy przybyli do Polski z armją gen. Hallera, z Francji lub ochotnicy amerykańscy, którzy służą w armii polskiej, opowiadają, że sytuacja kampanji w Polsce, a we Francji, to wielka różnica, albowiem we Francji, w czasie wojny z Niemcami, destarczaly żołnierzom wszystkiego wśród Stany Zjednoczone i Aljanci, a tu trzeba się temu obywać, co się ze sobą na front przyniosło, ludność miejscowa wycieńszona pięcioletnią wojną nie może pomóc i żołnierz tu walczący jest wygłodniały, obdarty i bez butów!

(Korespondencja ta mówi z początku o wielkim animuszu i szyku bojowym żołnierzy polskiego, który ma niby przewyższać żołnierzy armii czerwonej, gdy na końcu mówi, że żołnierz ten pozbawiony jest wszystkiego, czego mu potrzeba. Wobec tego każdy wojskowy bardzo dobrze o tem wie, że żołnierz wycieńszony i obdarty nie pokona tych zapetrzonych przeciwników. Przep. Red.)

ŁOTWA WCHODZI W ROKOWANIA POKOJOWE Z BOLSZEWIKAMI.

LONDYN, 3 lutego. — Z Dorpatu donoszą, iż bolszewicy oświadczyli tu, że Polska zaniechała planowanej ofensywy przeciwko bolszewikom, ponieważ, po pierwsze, Estonia zawarła pokój, a Łotwa nawiązała rokowania pokojowe z sowiecką Rosją, wobec czego nie może już liczyć na pomoc tych państw w razie ataku wojsk polskich na Moskwę i Petrograd.

Estonia zawarła definitywnie pokój z bolszewicką Rosją; na mocy tego układu, otrzymała Estonia od rządu sowiektów pożyczkę w sumie 15 milionów rubli w złocie.

CENTRALIZACJA WSZYSTKICH UNJI W NEW YORKU.

MA POWSTAC 1000 LOKALI, PRZY 600,000 CZŁONKACH.

NEW YORK, 3 lutego. — Wczoraj odbyła się w hotelu Continental konferencja przewodców Amerykańskiej Federacji Pracy z przewodcami Federacji Unji. Samuel Gompers, postawił wniosek złączenia wszystkich organizacji robotniczych obojga pici w jedną Centralną Federację w obrębie wielkiego New Yorku, Konferencja plan ten zaakceptowała i poleciła rozpoczęcie akcji w tym kierunku. Około 1 maja prace te mają zostać ukończone. Spodziewanem jest, że nowa ta centrala posiadać będzie w New Yorku około 1000 oddziałów z liczbą 60,000 członków, równocześnie, że dzięki zcentralizowaniu wszystkich unji, wielu robotników cudzoziemskich trzymających się dotychczas poza Unją, musi doń wstąpić, przez co siła organizacji obojga pici znacznie się wzmocni.

PETLURA PRAGNIE NIEPODLEGŁOŚCI UKRAINY.

WARSZAWA, 2 lutego. — Korespondent "New York Globe" donosi z Warszawy, że generał Petlura bawi w Warszawie i prowadzi rokowania z rządem polskim w sprawie okupacji Ukrainy przez wojska polskie.

Pragnie on zrehabilitować co do zarzucanych mu pogromów żydów na Ukrainie za czasów jego panowania tamże. Petlura jest uważany za takiego samego bohatera Ukrainy, jakim jest Piłsudski dla Polski i Lenin dla Rosji bolszewickiej. Petlura jest zdecydowanym wrogiem bolszewików, popiera on Federację słowiańskich państw — Polski, Rumunii, Czecho-Słowacji i Ukrainy. Dąży on do spowodowania okupacji Ukrainy przez wojska polskie, dowodząc, że obecne okupowanie Ukrainy przez rewolucjonistów, prowadzi do ruiny Polski i wzmacnia tylko stanowisko bolszewików.

ODPOWIEDZ ODMOWNA HOLLANDJI W SPRAWIE WYDANIA BYŁEGO CESARZA WILHELMA, SPROWADZI NA HOLLANDJĘ BLOKADĘ.

PARYŻ, 3 lutego. — Agencja "Havasa" donosi, że Aljanci zażądają ponownie od Holandji wydania eks-cesarza niemieckiego Wilhelma, a w razie odpowiedzi tym razem, Aljanci zerwą z Holandją stosunki dyplomatyczne i zarządzą blokadę portów holenderskich.

Ś. p. Wanda Labus

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, że najukochańsza córka nasza, Ś. p. WANDA LABUS, po ciężkiej chorobie, pożegnała się z tym światem, dnia 1 lutego, 1920 roku, o godzinie 6.50 wieczorem, w wieku 2½ lat.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 4-go lutego, o godzinie 2-iej po południu, z domu żałoby, pod nr. 118 East 7-ma ulica, New York City.

Na ten smutny obrządek zapraszamy wszystkich krewnych i znajomych, w ciekłym żalu pogrążeni:

JÓZEF I ADELA LABUS, rodzice.

NIEMCY NIE DOTRZYMUJĄ UCHWAŁ TRAKTATU POKOJOWEGO.

PARYŻ, 2 lutego. — Premier Francji, Millerand, który przewodniczy aljantkiej radzie delegatów w Paryżu, oświadczył na posiedzeniu tejże, iż Niemcy nie wypełnili dotąd zobowiązań traktatu pokojowego, dotyczących dostawy węgla do Francji, przez co postawili przemysł francuski w kłopotliwej położeniu. W tych dniach Rada Delegatów aljantkich doręczyła delegacji niemieckiej notę, wraz z listą 780 osób, którzy mają być wydani państwom aljantkim za okrutne prowadzenie wojny.

WOJSKA PLEBISCYTOWE Z POWROTEM DO AMERYKI.

PONIEWAŻ NIE NASTĄPIŁA RATYFIKACJA TRAKTATU POKOJOWEGO, WOJSKA AMERYKAŃSKIE UŻYTE BYĆ NIE MOGĄ.

WASZYNGTON, 2 lutego. — Wysłała nad Ren brygada wojsk amerykańskich, która miała być przeznaczona do służby policyjnej w czasie plebiscytu na Górnym Śląsku, otrzymała rozkaz powrotu do Stanów Zjednoczonych, ponieważ wojska te nie mogą być użyte ani na Górnym Śląsku, ani też nad Renem, dotąd, aż nie zostanie ratyfikowany pokój w senacie amerykańskim.

W kołach ministerjalnych slychają, że jednak wojska te zostaną użyte na Górnym Śląsku, ze względu na zbliżający się moment ratyfikacji pokoju w senacie.

KOŁCZAK POJDZIE POD SĄD BOLSZEWICKI.

LONDYN, 3 lutego. — Do "Daily Mail" donoszą, że Wschodniej Syberji, że admirał Kołczak ma być stawiony przed sąd bolszewicki w Irkutsku. Z innych źródeł zaś donoszą, że Kołczak zostanie odesłany do Moskwy przed główny trybunał rewolucyjny.

Ostatnie telegamy z Syberji donoszą, że proklamowano tu stan wojenny i że kopalnica zota, leżąca nad rzeką Lena, zostały przez bolszewików unarodowione.

ANGIELSKA ZDOBYCZ WOJENNA ZRABOWANA PRZEZ TURKÓW.

LONDYN, 3 lutego. — Z Galipoli donoszą, że angielskie magazyny ze zdobyczą wojenną, na półwyspie Galipoli, zostały splądrowane przez młodołutników. Napastnicy zabrali 33 karabiny maszynowe, 80,000 karabinów i 500,000 naboju. Broń ta została uniesiona do Malej Azji.

ARMIA BOLSZEWICKA MUSI PRACOWAĆ.

WASZYNGTON, 3 lutego. — Departament stanu otrzymał wiadomość iż premier rządu bolszewickiego w Moskwie, Lenin, wydał 15 stycznia dekret, na mocy którego armia bolszewicka musi współdziałać przy różnych robotach Czerwone wojska obowiązane są ścinać drzewa i ładować je na kolej, która odstawia drzewo do fabryk, musi budować komunikacje i pracować na roli, przede wszystkim obowiązaną jest pomagać chłopom w gospodarstwie.

W celu przeprowadzenia tych prac, powołana została do życia rada rewolucyjna, która stoi na czele całej armii, przewodniczącą tej rady ma być zarazem członkiem rady obrony sowiektów. Ta rada rewolucyjna armii ma być oddana pod rozkazy lokalnych władz sowieckich.

TRAKTAT POKOJOWY POWNNIE PRZED PLENUM SENATU.

WASZYNGTON, 3 lutego. — Przewódca republikanów, doszli dzisiaj do porozumienia z demokratami w sprawie traktatu pokojowego, który postanowiono przedłożyć ponownie senatowi do ratyfikacji dnia 9 lutego r. b. W kołach politycznych senatu slychają jednak, że wątpliwym jest i tym razem pomyślne rozwiązanie tej kwestji, ponieważ o punkt X tego traktatu rozbiągają się wszelkie nadzieje konkretnego porozumienia. Bez względu na te wieści, szereg senatorów, jest zdania, że gdy tylko traktat przedłożony będzie na plenum senatu i rozpoczną się rozprawy, to będą się oni starali debaty te tak pokierować, by nie zostały one bez pozytywnych rezultatów.

WIELKI PROCES KOMUNISTÓW NA WĘGRZECH.

DWA TYSIĄCE OSÓB POD SĄDEM ALJANCI WSPÓLDZIAŁALI PRZY OBALENIU RZĄDÓW BELI KUNA.

BUDAPEST, 1 lutego. — W poniedziałek rozpoczął się tu wielki proces przeciwko komunistom węgierskim. — Hrabia Apponyi, szef węgierskiej delegacji pokojowej, oświadczył w tej sprawie co następuje: "Ja mam zaufanie do sepdzów, którzy dzialają bardzo ostrożnie, skazali dotychczas 27 osób na karę śmierci, wobec tysięcy zabitych przez komunistów. Nikt nie został dotychczas aresztowany za swoje przekonania, lecz jedynie za swe czyny".

Węgry znajdują się w stanie samobrony wobec czerwonego niebezpieczeństwa, tak samo jak Stany Zjednoczone, które deportują bolszewików. Z uwagi na fakt, iż rządy Wiednia i Pragi są nawpół bolszewickie i że Rosja przysłała do nas bezstannie agentów bolszewickich, którzy mają za zadanie zburzyć pokój w Europie. My musimy być bardzo ostrożni".

Wśród uwiezonych znajduje się profesor Piotr Agoston, były minister spraw zagranicznych, który oświadczył korespondentowi prasy zjednoczonej, że podczas panowania Beli Kuna w Budapeszcie, znajdował się on we Wiedniu, wtedy Anglia i Amerykanie namówili go, by udał się do Budapesztu i pomagał w obaleniu rządu Beli Kuna, przy czym gwarantowali mu wolność. On posłuchał i uczynił to, a dziś jest we więzieniu, pod sądem, oskarżony o to, co sam zwalczał — Ładna zapłata!?"

POSEŁ WŁOSKI MALATESTA ZOSTAŁ ARESZTOWANY.

RZYM, 2 lutego. — Henryk Malatesta, włoski anarchista, a zarazem poseł do parlamentu włoskiego, został aresztowany w Liwornie.

Dzienniki rzymskie donoszą, że Malatesta podburzał naród do rozruchów. Na jednym zgromadzeniu we Florencji, Malatesta miał podburzyć słuchaczy do napadu na żandarmerję, która przybyła na miejsce, by rozprędzić zebranie; tłum chciał wówczas rozbić żandarmerję, którzy dali ognia i kilka osób zostało ranionych.

POLITYKA BOLSZEWIKÓW W SPRAWIE POKOJU Z POLSKĄ.

WARSZAWA, 3 lutego. — Szczegóły noty pokojowej rządu sowiektów do Polski wyjaśniają, że bolszewicy nie mają zamiaru robić jakiegokolwiek koncesje Niemcom lub innemu państwu za cenę pomocy w uzyskaniu pokoju z Polską. Nota ta kończy się: jeżeli wojska polskie nie zaatakują linii brzołki, Polocka, Borysowa, Styera i ukraińskiego frontu, to będziemy uważali, że Polska pragnie nawiązania rokowań pokojowych z nami.

O POKÓJ MIĘDZY POLSKĄ A SOWIECKĄ ROSJĄ.

Aljanci nie sprzeciwiają się nawiązaniu tych układów.

OSTATECZNE ZAWARCIE POKOJU ESTONJI Z BOLSZEWIKAMI. BOLSZEWIZM ZWYCIĘŻA NA KAUKAZIE.

LONDYN, 3 lutego. — Potwierdza się wiadomość, że rząd polski w kontakcie z Aljantami przyjął pod rozważę propozycje pokojowe sowieckiej Rosji. W ostatnich dniach do rządu polskiego nadeszła z Moskwy depesza, podpisana przez Lenina, Trockiego i Czyczeryna w imieniu bolszewickiej rady komisarzy ludowych, zapraszająca rząd polski do pokojowego rozstrzygnięcia wszystkich kwestji spornych między Polską a bolszewikami.

Polski minister spraw zagranicznych, Stanisław Patka, przybył wczoraj z Londynu do Warszawy.

Ambasador polski w Londynie, ks. Sapieha, oświadczył, że choć Aljanci sympatyzują z nawiązaniem rokowań pokojowych między Polską i bolszewikami, to jednak decydować o tem będzie Sejm w Warszawie, po sprawozdaniu ministra Patka o stanie rokowań w Paryżu i Londynie. Sapieha mówi, że Polska nie ma zamiaru zaatakowania bolszewickiej Rosji, lecz uważa za konieczne wzmocnić swoje obronne stanowisko. Według niego, nie istnieje takie kwestje sporne terytorjalne, które stoją na drodze do zawarcia pokoju.

W ofercie pokojowej, wystosowanej do Polski, bolszewicy zobowiązują się nie przekraczać granicy nowego frontu na białej Rusi. Takie same zobowiązanie desłał do Warszawy tymczasowy rząd ukraiński z Kijowa.

M. Litwinow, delegat bolszewicki w Kopenhadze, oświadczył, iż rząd sowiektów gotów jest natychmiast po podpisaniu traktatu pokojowego, gdy tylko Rosja otrzyma gwarancję, że nie zostanie znienacka nadadnięta i że Aljanci nie będą się więcej w sprawy wewnętrzne Rosji wtrącać — armję swoją bezzwłocznie zdemobilizować.

LONDYN, 3 lutego. — Z Moskwy donoszą, że między Estonją a Rosją sowiektów, pokój został ostatecznie zawarty.

LONDYN, 3 lutego. — Z Kaukazu donoszą, że w Tyflisie i Kutaisie dokonano przewrotu bolszewickiego, oba te miasta znajdują się w rękach czerwonych.

LONDYN, 3 lutego. — Rząd bolszewicki w Moskwie wysłał depeszę do rządu republiki Georgia, na Kaukazie, w której mówi: — "Swego czasu rząd sowiektów otrzymał depeszę od rządu republiki Georgia, wejścia w układy pokojowe. Dziś rząd sowiecki daje odpowiedź: ponieważ republika Georgia zajęła nie interesujące stanowisko widząc w walce bolszewików z resztkami despotycznych reakcyjnistów. — Dalej, ponieważ Georgia toczy rokowania z Fochem i Chuchillem, które mają za cel użycie Georgji za podstawę operacyjną dla nowego ataku na rząd chłopów i robotników, — z tych powodów rząd sowiecki nie wejzie z rządem republiki Georgia w żadne pertraktacje, a republika Georgji cofnie swoje zaprosiny Aljantów i nie pozwoli na wysadzenie wojsk angielskich na swoim terytorjum.

ALJANCI NIE DOPUSZCZĄ DO WZNOWIENIA MONARCHJI NA WĘGRZECH.

PARYŻ, 3 lutego. — Rada delegatów aljantkich zaprzeczyła dziś urzędowo wieściom, jakoby Aljanci żądali ustanowienia na Węgrzech monarchji, lub takową zamierzali uznać. Aljanci nie dopuszczą do odbudowania dynastji Habsburgów pod żadnym względem, ponieważ dynastja ta sprzymierzyła się z Niemcami w celu opanowania mniejszych narodów.

KORONY W GALICJI ZNIKŁY ZUPEŁNIE.

KRAKÓW, 2 lutego. Sprzedaż koron, pozostałych po byłym państwie austriacko-węgierskim, została w bankach tutejszych zawieszona. Speculanci wykupili i wywieźli z Galicji do Austrii i Czech prawie wszystkie korony. Rząd polski wydał obecnie dekret, na mocy którego moneta obowiązkową płatniczą, na wszystkich ziemiach będących pod kontrolą rządu polskiego, ustanowiona została polska marka. Cena wymienna korony na markę naczoną została: 1 koron — 70 fenigów.

WYŚWIAT
Dziennik wydawany przez Spółkę
W. Kopcawic, Prez.
W. Blazewicz, Editor.
424 E. 9th St., New York, N. Y.
Tel. Orchard 2878.

WOJNA CZY POKÓJ?

Agencje londyńskie i paryskie obdarzają nas takimi wiadomościami z Polski, że przeciętny czytelnik absolutnie nie może mieć pojęcia o właściwej sytuacji, która się obecnie układa na Wschodzie Europy.
Z jednej strony czytamy że Polska przygotowuje się gorączkowo do odparcia ewentualnego ataku bolszewików. Czytamy, że sam Piłsudski osobiście kieruje umocnieniem frontu wzdłuż Dźwiny i Dniepru, że wojska polskie ubrane są w mundury amerykańskie i że aż... siedemdziesiąt tysięcy żołnierzy na froncie rosyjskim, są to albo polacy obywatele Stanów Zjednoczonych, albo przybyli z Ameryki wychodźcy.
Z drugiej strony zaś są zupełnie sprzeczne wieści. Pokój z sowiecką Rosją zawarła formalnie Estonia. W przedmiu zawarcia pokoju jest podobno Łotwa. Polska zaś, która liczyła na pomoc tych dwóch państw bałtyckich, obecnie staje w obliczu faktu, że pomocy spodziewanej nie otrzyma.
Dlatego też — głoszą depeze — Polska porzuciła wszelkie przygotowania wojenne, uważając je za bezcelowe, a będzie się prawdopodobnie starała, aby doprowadzić do porozumienia z sowiecką Rosją. Jednym słowem najoczywistszy chaos. Żadna wiadomość nie wygląda na zupełnie prawdziwą, określającą sytuację tak, jak się ona przedstawia w istocie.

Niezaprzedzalnym natomiast musi być faktem, że Polska skoro zabierze tak daleko z Rosją, jak to widzimy, musi tak czy owak być już konsekwentną i mobilizować dostateczne siły przeciw bolszewikom. Gdyby rząd Polski zabrał się na serio do pokoju z Rosją przed trzema miesiącami czy czterema, t. j. przed klęskami Koczaka i Denikina, wtedy sprawa inaczej by się przedstawiała. Dzisiaj jednak, bolszewicy obliczają, że wobec Polski mają przewagę i jeżeli już nie w sprawie wojny, lecz pokoju, Polacy muszą mieć taką siłę na wschodniej granicy Rzeczypospolitej, aby uzyskać najlepsze warunki pokojowe.
Logicznie rzecz biorąc, niema wprost innego wyjścia. Samodzielna uprawianie polityki, Polska mogła znakomicie wyzyskać pewne momenty w stosunku do Rosji. Nie pozwolili na to Aljanci. Teraz są próby naprawienia złego, to znaczy usamodzielnienia się, ale wiemy, że naprawianie błędów nie zawsze się należyte udaje.
Bo ciągle pod uwagę brać trzeba, że o ile przed kilku miesiącami Polska miała do czynienia tylko z bolszewikami, obecnie staje przeciw niej konsolidująca się powoli, lecz ustawicznie — cała Rosja.

Ze tak jest w rzeczywistości, dowodzą tego różne reakcyjne i umiarkowane grupy rosyjskie, chociażby znajdujące się tutaj w Ameryce, które w ostatnich czasach z szczególną pobłażliwością i spokojem patrzy na tryumfy sowiektów.
Stanowisko tych grup ma znaczenie i jest niejako barometrem stosunków, które układają się powoli, lecz stale na Wschodzie Europy.
wb.

biskupi prowokują lud do bratobójczych walk religijnych.
Tylko to pytanie, czy lud da się sprokować.
Paskarze dolewają ciałę oliwy do ognia, a wybuchu pomimo to wywołać nie mogą. Przynajmniej nie uda się także zwolennikom zaburzeń religijnych.
Naród polski okazał tyle spokoju, cierpliwości i samozapomnienia, aż do ostatniej chwili, że i atak religijny również wytrzyma.
Wie bowiem, że teraz nie czas na domowe, kościelne walki, gdy na granicach wszędzie stoi wróg zewnętrzny.
wb.

ZAKUSY BIUROKRATYCZNE

Każdy naród tak jak i pojedynczy człowiek musi się starać być sobą.
Z chwilą, kiedy potrafimy zdefiniować, czym jesteśmy, łatwo nam jest wywnioskować, jak żyć i postępować, by się swej istocie nie sprzeciwiały.
Historia Polski uczy nas, że Polak jest typem samodzielnego, wolnego człowieka, nie poddającego się centralistycznemu zmechanizowaniu. Stąd wniosek, że Polska jako państwo powinna być krajem rządowym decentralistycznym, że samorząd w Polsce w jaknajszerszym rozumieniu tego słowa jest to właśnie forma ustroju gospodarczego, jaki krajowi naszemu szczęście i dobrobyt dać może. Dzieje tysiąca lat życia państwa naszego są jaskrawym zaprzeczeniem wszelkiego despotyzmu, centralizmu i przemocy państwa nad obywatelami, są zarazem dowodem tryumfu idei decentralizacji, idei państwowości opartej na jaknajszerszej wolności jednostki.
Wystarczy spojrzeć okiem nieuprzedzonym na Polskę z wieku 15 i 16-go, by zrozumieć, że dzięki tej mianowicie własności ducha naszego garnełi się do Polski bez jej starań w tym kierunku Litwini, Czesi, Niemcy

li sposobności nabierać, uciekają się do jednego dla nich dostępnego środka, t. j. do obcych ustaw i rozporządzeń, które żywcem tłumaczą na język polski i starają się wprowadzić w życie.
Wychodzą z tego niesłychanie dżwolgi dżwawo, nie mówią już o tym, że stosowanie ich bezkrytyczne w życiu jest dżwologiąm jessze wje kszym.
Nasi świeżo upieczeni administratorowie państwa nie wiedzą o tem, zdaje się, że nie można ustaw carskich stosować w konstytucyjnej Polsce, choćby dlatego, że to kompromituje ich tylko. Nie wiedzą o tem, że w krajach cywilizowanych, gdzie państwa żyją już nie rok i nie dwa, ale wieki i nastę, przestają się cała masa praw i ustaw, gromadziących, jessze formalnie nie skasowanych, których jednak stosować nie można już zupełnie. Nie wiedzą oni widocznie, że np. w Anglii, gdyby jakiś domorosły administrator zaczął stosować istniejące i nie misionie jessze ustawy, musiałby skazywać na śmierć człowieka za najdrobniejszą kradzież i t. d. Dla naszych administratorów to są rzeczy nieznanne. Oni chodzą wśród liczących paragrafów pozostałych po zaborach i okupacjach jak w lesie. Coraz to inny paragraf stosują, jakby się ebege przekonac — co też to będzie, jak ten gniezek naciskać? a co będzie, jak tantań srańkę pokreć?
Niebezpieczne te eksperymenty naciskania niezmiernych sprężyn skoczących się oczywiście bardzo smutno dla praktykujących administratorów, a jak to chyba dla nikogo nie jest tajemnicą.
Jako przykład tych eksperymentów mamy żądanie od partii P. P. S. zalegalizowania się jako „stowarzyszenia” z podaniem nazwisk i adresów założycieli. Rzecz w naiwności swej prosto rozbijająca, choć cel tego nie jest ani śmieszny, ani wesoly.
Drugim przykładem, jest usiłowanie rozpetania wałk religijnych w Polsce przez bezmyślnie złośliwe arestowanie ostatnio ks. Huszyny. Czy zrobienie z ks. Huszyny nieznienka za wiarę jest w intencjach min spraw wewnętrznych — wątpliwe. A więc gdzie tu jest rozsadek?
Nasi biurokraci walczą z wszelkimi dążeniami do samodzielności i energii godną lepszej sprawy, ponieważ zaś społeczeństwo coraz energiczniej się broni, rząd coraz więcej rezerw do boju powołuje. A więc wprowadza się województwa z całym sztabem nowych urzędników, zwiększa się i centralizuje policję, latników socjalistycznych w Magistratach usuwa się ze stanowiska (np. Dratwa w Piotrkowie) lub skazuje na mocy paragrafu 129 k. k. — (Baraniecki w Siedlech) — jedynym słowem stwara się cały „front wewnętrzny” przeciwko wolności i samorządowi.
L. S.
(Warszawa).

MIŃSK.
Rozłam w obozie białoruskim — Uposiedzenie szkolnictwa białoruskiego. — Wybory do Rady miejskiej. — Oczekiwany powrót zakładników i jeńców cywilnych.
W obozie białoruskim nastąpił rozłam: dotychczas istniała, jako przedstwieltwo narodowe Białorusi „Rada republiki Białoruskiej”, do której należały wszystkie stronnictwa białoruskie. Obecnie Rada ta rozpadła się, pod wpływem tendencji, które do niej usiłowały wnieść białoruscy t. zw. socjaliści-federaliści, którzy — podobnie jak ukraińscy, socjaliści-federaliści — z socjalizmem nie wspólnego nie mają a w stosunku do Polski zajmują stanowisko niechętnie, dążąc raczej do federacji z Rosją. Być może, kowieńskie wpływy były tu nie bez znaczenia. Otyż białoruscy socjaliści - rewolucyjni wraz z socjalistami-federalistami zwolani w dniu 13 grudnia ub. r. posiedzenie Rady wraz z zaproszonymi gośćmi, wybrali nowe prezidium Rady (prze wodniczącym Kriewskiego), oraz rząd białoruski z Lastowskim (s. r.) na czele.
Wobec tego, że zebranie nie było zameldowane, Naczełnik okręgu p. Ra czkiewicz, skazał z prezydium: Bodu nowka na 2 mies., Lastowskiego, Ma nowki i Koczoja na 1 mies. areztu.
Druga część Rady zebrała się również 13-go. Odłam ten składa się z białoruskich S. D. (Losik, Rak-Michałowski, Łukiewicz) i z grupy niezakomandowej (Włoso, Sierada). Na zebraniu wybrano „Radę Najwyższą” złożoną z 5-ciu osób, która tymczasem ma być naczelnym organem narodowym a dąży do tego, aby w odpowiednich warunkach utworzyć rząd białoruski. Odłam ten jest bardziej

wna kobieta — do uczynić zamierzasz?
— Co? Isc do ministerjum spraw wewnętrznych...
Żona z determinacją rozpaczy podskooczyła do drzwi i zamknęła je na klucz, chwając klucz do kieszeni.
— Wytlomacz mi... Nie nie rozumiejąc...
— Naturalnie, ty nie nie rozumiesz! A gazety czytasz?
— Czytam...
— „Robotnika” czytasz?
— Czytam...
— A czytałaś o arestowaniu księdza Huszyny. Ten też poszedł do ministerjum — no i siedzi...
— Alez...
— Niema ale... Twoja sprawa jest o wiele gorsza... Tamten jest księdzem, a ty — b. katorżnikiem, pozbawionym praw... I na dobitkę krzycales: przez z wyżyskiem! Kasznica się zaraz zamknie...
Dalo mi to nieco do myślenia. Istotnie, może zamknąć. Od czegoż jest ustawa wyjątkowa jak nie od zamknięcia... W chwili uniesienia krzyknąłem: przez z wyżyskiem! No jak się Kasznica o tem dowie i zaraporuje tow. Edmundowi!... Brrr...
— A wiesz ty, morala żona, co oni jessze mogą zrobić?
— Jeszcze — oprócz zamknięcia?
— A tak! Odsiedziałeś swoje 15 lat katorgi?
— Zaczęłam się tłumaczyć prawie poprawnie, jakgdyby przedemną stał sam p. Kasznica.
— Nie, nie zdążyłem. Siedziem tylko 16 lat, a w tem przyszły i uwolnili mnie... Ja... ja... nie chciałem... Ale sami przyszli...
— Nie tłumacz się... Nie odsiedziałeś termiru... Więc wiesz co mogą zrobić?
— Nie.
— A wiesz, że w Warszawie jest misja Koczoja? Oto nie prostszego jak oddać się Koczojowi, abys przy jego pomocy reszte kary odsiedział. Przecież wiesz, jaki u nas panuje lenność, jak skrupulatnie wykonywano się prawa carskie.
Do ministerjum nie poszedłem. Jestem na wolności. Kasznica i Koczoja nie o mnie nie wiedzą.
Novus.
(Warszawa).

Czy masz Paszport

Sprzedajemy Szyfkarty po cenach kompanicznych, na wszystkie linie okrętowe. Aplikacje na paszporty wyrabiamy bezpłatnie.
WYSŁAMY PIENIĄDZE po dziennym kursie do **POLSKIEJ POCZTOWEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI**, tudzież do osób prywatnych. Do starczyamy wiarogodne podpisy **PRZYJMUJEMY PIENIĄDZE** na książeczki procentowe i placimy 4 procent od sta.
Wszelkie informacje udzielamy bezpłatnie.

STANDARD BANK
Dawny BANK LEDEBERG
AVE. B. ROG. 4th UL. NEW YORK

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Ozytelnikowi z New Yorku. Bank o który szan. ob. zapytuje jest tak samo odpowiedzialny, jak wiele innych tego rodzaju instytucji, które głównie zajmują się wymianą pieniędzy, sprzedawaniem „szyfkartów”, przesyłaniem pieniędzy i t. p. Jeżeli wysłał się, szan. ob. przez ten bank pieniądze a mskie pokwitowanie, to bądźcie spokojni. Trzeba jednak energicznie się upominać, jeżeli przesyłka trwa za dugo.
Ozytelnikowi z Yonkers. — Adres do „poselstwa” Rzeczypospolitej Polskiej, jest następujący:
Polish Legation,
Washington, D. C.
To wystarczy.
Ozytelnikowi z New Yorku. Marka polska jessze idzie w górę. Na giełdzie „placę” 85 za dolara.

KURUJCIE ZNACZKI OSZCZĘDNOŚCIOWE!

ZAWIADOMIENIE

Okregowe Biuro Stowarzyszenia Mechaników Polskich, od 1-go Lutego 1920 r. jest przeniesione obecnie pod nr. 327 East 14 ulica w New Yorku, na pierwsze piętro, nad Restauracją Białego Orła! — Wszyscy zainteresowani będą łaskawi zwracać się pod nowy adres. Biuro otwarte od 9-ej rano do 9-ej wieczorem w dni powszednie, zaś w niedziele od 10 do 12 rano.
H. BOGUSZEWSKI, Org. Okregowy

DOKRAJU!

SZYFKARTY.

Do **GDANSKA \$117.** — Okręt „HELIG OLAV” odchodzi 7. Lutego, a „OSCAR” 21. Lutego.
Do **HAMBURGA \$100.** — Okręt „MANCHURIA” odchodzi 11. Lutego, a „MONGOLIA” 25 Lutego.
Przysyłacie natychmiast zadatki na zarezerwowane miejsca.
Sprzedajemy Szyfkarty po cenach kompanicznych do **ROTTERDAMU, FRANCJI I TRYJESTU.**
Posyłamy pieniądze do Kraju po **NAJNIŻSZYM KURSIE** i z **PEŁNĄ GWARANCJĄ.**
MORRIS ENGEL
POLSKI DOM BANKOWY
129 Greenwich Street, New York, N. Y.

DR. KAUFMAN żyjący od 40 lat pomiędzy Poloją, jest to podlegający, Specjalista Polski w leceniu zastarzałych chorób **Moczyn i Kobjet**, jako to: **KATAR ZOLADKA, PIUC I BRONCHITIS**, ciężkie **REUMATYZMU**, ból serca, krzyżów, zawrót głowy, **NERWOWOSC**, nieczyśćność krwi, zapalenie nerek i pęcherza, **HEMOROJDY**, leczy bez bóla i bólesci. Przyjdzie do **DRA KAUFMANA** ze wszelkimi chorobami, Wy którzy nie wyleczeni przez innych lekarzy. **DR. KAUFMAN**, Specjalista Wszystkich Kobiecych Chorób i **AKUSZER**, leczy tych tylko, których osobiscie bada i leczy wną własną medycyną, nie przez Poczte.
DR. KAUFMAN, 111 E. 7th St., NEW YORK (Obok Kosciała Polskiego, św. Stanisława B. M.).
Godziny ofisowe codziennie od 9 rano do 9 wiecz. — w niedziele od 9 rano do 2 po południu. — Telefon Orchard 635.

